

*Кондрашихін Андрій Борисович,
доктор економічних наук, професор кафедри
державних та місцевих фінансів,
Академія муніципального управління МОН України, м. Київ*

ІНВЕСТИЦІЙНІ ДОМІНАНТИ УДОСКОНАЛЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

В умовах модернізації моделі ринкових відносин в Україні інвестиційно-інноваційний розвиток залишеться пріоритетом в завданнях стійкого соціально-економічного зростання регіонів. Звідси інновації, сучасні технології, їхній трансферт у виробництво наукоємної продукції, наукові знання та інвестиції в регіональний розвиток виступають найважливішими об'єктами впливу сучасної регіональної інвестиційної політики. Територіальні диспропорції в соціально-економічному розвитку регіонів, які склалися переважно внаслідок централізованого управління економікою за галузевого підходу, зумовлюють необхідність удосконалення інструментів впливу на регіональну політику. Встановлення та збереження пропорційності для збалансованого соціально-економічного розвитку регіонів є важливим завданням для регіональної політики на кшталт економічно розвинених країн. Регіональні викривлення, які виникають в результаті нерівномірного розподілу доходів між регіонами, різниці в темпах росту, структурних деформацій та рівня безробіття, а також наслідки цих асиметрій в розвитку в межах окремих територіальних утворень зумовлюють необхідність вироблення організаційно-економічних механізмів управління та стимулювання суб'єктів інвестиційного процесу.

Для забезпечення стійкого соціально-економічного розвитку регіонів, прогресивних зрушень в економіці та техніко-технологічного оновлення виробництв потребуються інвестиції у великих розмірах. Регіони України відрізняються в можливостях щодо залучення інвестицій: інвестори надають перевагу регіонам з розвинутою інфраструктурою, вигідним розташуванням, наявною кваліфікованою робочою силою. За 2014 р. в Україну залучено 219419,9 млн. грн., що на 30453,5 млн. грн. менше, ніж в 2013 р. [1]. В розрізі регіонів України інвестиції розподілені дуже нерівномірно: найвищий інвестиційний рейтинг у м.Києві, Дніпропетровській та Київській областях. За видами економічної діяльності найбільше прямих інвестицій у 2014 р. внесено у промисловість (86242,0 млн. грн.) та будівництво (36056,7 млн. грн.). Серед галузей переробної промисловості простежується більше прямих інвестицій у виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів – 13486,7 млн. грн. [1].

Головними джерелами капітальних інвестицій регіонів України в цей період виступають: власні кошти підприємств та організацій (154629,5 млн. грн.), кошти населення на будівництво житла (22064,2 млн. грн.), кредити банків та інших позик (21739,3 млн. грн.), інші джерела фінансування (6690,2 млн. грн.), кошти державного бюджету (2738,7 млн. грн.), кошти

іноземних інвесторів (5639,8 млн. грн.), кошти місцевих бюджетів (2738,7 млн. грн.) [1]. Таким чином, фінансування капітальних інвестицій за рахунок власних коштів, при недостатньому бюджетному фінансуванні та нестачі не тільки внутрішніх, але й зовнішніх інвестицій свідчить про низький рівень інвестиційного забезпечення, що в свою чергу унеможлиблює вирішення стратегічних завдань та пріоритетів регіонального розвитку, пов'язаного з подоланням територіальних диференціацій.

Незначна частка іноземних інвестицій в загальному обсязі спричинена низькою інвестиційної привабливістю територій, недостатньо ефективними методами державного стимулювання залучення й утримання інвестиційних ресурсів, податковий і адміністративний тиск, нерозвиненість ринку інвестиційних послуг, загострення інвестиційної конкуренції між регіонами за державні й приватні інвестиції. В таких умовах виникає об'єктивна необхідність в удосконаленні існуючих підходів до здійснення державної регіональної інвестиційної політики, а саме на підставі доміант:

- забезпечення юридичного та правового захисту коштів інвесторів та об'єктів інвестування;
- виділення державних дотацій, пільгове оподаткування або надання довгострокових інвестиційних кредитів для підтримки стратегічно важливих (пріоритетних) для регіонів сфер діяльності на початковому етапі їх діяльності;
- максимальне залучення власних можливостей регіонів та їх ресурсів для економічного зростання територій;
- стимулювання інвестиційної діяльності через лізинг, франчайзинг та страхування активів;
- сприяння проведенню реструктуризації підприємств та пошук резервних можливостей розвитку виробництва, що в підсумку підвищить їх інвестиційну привабливість;
- інвестиційно-інноваційний напрямок розвитку виробництва сприятиме освоєнню нових технологічних процесів, оновленню основних виробничих фондів та випуску інноваційної продукції, що дозволить наростити конкурентні позиції регіонів;
- формування позитивного інвестиційного іміджу країни та її регіонів як надійного партнера для довгострокових проектів.

Перелік використаних джерел:

1. Електронний сайт Державної служби статистики України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Державне агентство з інвестицій та управління національними проектами України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrproject.gov.ua/project/industrialni-parki-ukraini>.